

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

О. А. Кальниченко

ІСТОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ ТА ДУМОК ПРО ПЕРЕКЛАД У СТАРОДАВНІ ЧАСИ

Навчальний посібник для студентів 5 курсу
факультету іноземних мов освітньо-кваліфікаційного рівня
«магістр/спеціаліст» денної форми навчання

Харків – 2013

УДК 811.111'255(075.8)
ББК 81.2Англ-7-923
К 17

Рецензенти:

І. О. Оржицький – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри романської філології та перекладу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

В. О. Подміногін – кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики перекладу Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія».

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 9 від 30 вересня 2013 р.)*

Кальниченко О. А.

К 17 Історія перекладу та думок про переклад у стародавні часи : навчальний посібник для студентів 5 курсу факультету іноземних мов освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр/спеціаліст» денної форми навчання / О. А. Кальниченко. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 184 с.

ISBN 978-966-285-012-3

Навчальний посібник є поєднанням авторської розповіді про історію перекладу – від перших згадок про нього у III тисячолітті до н. е. до Пізньої античності (VII ст. н. е.), від стародавніх Єгипту та Риму до Індії та Китаю – та антології висловлювань про переклад у згаданий період разом із коментарями до них. Переклади текстів давніх авторів належать відомим сучасним філологам-перекладачам А. О. Білецькому, А. О. Содоморі, В. О. Подміногіну та автору посібника.

Навчальний посібник орієнтований на студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр/спеціаліст» факультету іноземних мов та аспірантів перекладацького та філологічного напрямків. Ця книга може бути корисна і широкому загалу, всім, хто цікавиться питаннями культурології, філології і перекладознавства.

УДК 811.111'255(075.8)
ББК 81.2Англ-7-923

ISBN 978-966-285-012-3

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2013
© Кальниченко О. А., 2013
© Літвінова О. О., макет обкладинки, 2013

ЗМІСТ

	Вступ	
	Історія перекладу: предмет, завдання та сучасний стан...	4
	Список літератури.....	30
Розділ 1	Найдавніші згадки про переклад.....	42
	Література до розділу 1.....	54
Розділ 2	Юдейська перекладацька традиція або мем слова божого	56
	Література до розділу 2.....	78
Розділ 3	Переклад у стародавньому Римі (риторичний мем).....	82
	Література до розділу 3.....	109
Розділ 4	Світові релігії та переклад. Християни.....	112
	Переклади з греки та латини.....	157
	Література до розділу 4.....	158
Розділ 5	Теорія перекладу буддійських текстів у Китаї ii–x c.....	161
	Література до розділу 5.....	168
Розділ 6	Переклад у стародавніх Персії та Індії.....	170
	Персія	170
	Переклад Авести.....	170
	Християнські та маніхейські перекладачі в Ірані.....	171
	Переклад в Індії.....	172
	Класичний період (100-1000).....	172
	Південна Індія та мови дравідійської сім'ї.....	174
	Пізній буддизм.....	175
	Література до розділу 6.....	176
Розділ 7	Перекладачі – творці писемностей.....	178
	Вульфїла – хреститель готів.....	180
	Література до розділу 7.....	183